

ŠOKANTNA ISPOVIJEST bh. šofera o torturi koju prolaze u Sloveniji

POMOĆ
ZATRAŽI
OKO 200
RADNIKA

Voze po 15 sati dnevno i trpe zlostavljanje

Jedan od vozača je ispričao da je gazda usred noći zapucao pijan po parkingu gdje su bili kamioni i vikao na vozače: "Ustaj, bagro, vozite, šta spavate"

Nikola VIDAČKOVIĆ

BANJALUKA, LJUBLJANA - Vozači iz BiH koji dođu u Sloveniju trbuhom za kruhom voze i po 15 sati dnevno, spavaju u kabini, u suštini žive na parkingu i autoputu, ispričao je za "Nezavisne" Boris Perš, predsjednik "Neovisnog sindikata Delavcev" iz Slovenije.

"Da stvar bude još gora, gazda ih po tri-četiri mjeseca ne pušta da idu kući. Čovjek ne je neki dan zvao, plaće i kaže: "Šest mjeseci nisam bio kući, ne pušta me gazda, šta da radim?" Pošlje ga u Njemačku, poslije Njemačke u Francusku, sljedeći dan ti dolazi SMS poruka ideš za Holandiju imaš utovar i tako ukруг. To je robovlasništvo klasično", rekao je Perš u šokantnoj ispovijesti o tome šta vozači iz BiH proživljavaju u Sloveniji, a tamo ih nije malo.

U socijalnoj dubiozi bh. šoferi u Sloveniji vide spas, a istina je ipak, prema riječima našeg sagovornika, daleko od toga. U Sloveniji ih često čekaju "prevare, neispalčavanje plata, mafijaška preduzeća, čije ih gazde drže na putu po pola godine", ukratko postaju robovi modernog doba, kojima na kraju od svega loše proživljenog strada psihičko i fizičko zdravlje.

Jedan od vozača je ispričao da je imao čak situaciju da je gazda usred noći zapucao pijan po

parkingu gdje su bili kamioni i vikao na vozače: "Ustaj, bagro, vozite, šta spavate". Srećom, niko nije povrijeđen, ali traume će ostati, kaže on.

Perš kaže da problemi kreću i prije dolaska vozača u Sloveniju, to jest prilikom dobijanja papira.

"Radnici iz BiH pristaju na sve uslove i to poslodavci koriste. Između Slovenije i BiH ima sporazum o zapošljavanju, koji kaže da poslodavac ne smije uzeti ni dinar za papire. A šta oni

rade, radnu i boravišnu dozvolu i međunarodnu vozačku dozvolu, koje ne bi smijeli naplatiti i koji realno koštaju oko 600, naplate po 3.000 evra", priča Perš.

A kada konačno dobiju željeni posao, Perš kaže da dobar dio radnika na kraju mjeseca ni ne vidi platu koju je zaradio.

"Oni im, na primjer, ne daju karticu za sipanje goriva i putarine, nego pare za te troškove šalju na njihove lične račune

Boris Perš: Čim im nešto zasmeta, ide otkaz

Firme kao potrošna roba

Kroz dugogodišnju borbu za prava kolega vozača, Boris Perš kaže da je došao do spoznaje da mnoge privatne firme u Sloveniji koje se bave prevozom i građevinom su ustanovljene za sumnjive radnje. "Oni osnuju firmu koja će postojati pola godine, za to vrijeme gazda zamisli iznos koji mu je potreban, odradi to, firmu da u stečaj, a drugu firmu čim se malo primiri situacija otvara na prijatelja ili daljeg rođaka i opet iz početka, to je jedan začarni krug", kaže on.

čune, ali ne naznače da je to za troškove i onda im na kraju mjeseca uplate tri puta manju platu nego što je zarade. On je njemu uračunao ono što mu je slao. Na kraju radnik nema dokaza da nije dobio platu, a ovaj njegovim parama platio gorivo i putarinu. To vam je jedna organizovana mafija", priča Perš.

Sindikatu na čijem je čelu mjesečno se za pomoć obrati oko 200 radnika, ali kaže da još ima najmanje deset puta toliko onih koji se ne jave.

Prema riječima Perša, dodatnu olakšicu gramzivim gazdama daju i institucije i agencije koje ne kontrolišu gdje šalju radnu snagu.

"Zvanične agencije za BiH ne provjeravaju šta se dešava i kakvo je stanje, i nije da su oni zlonamjerni, nego jednostavno nemaju vremena. Rade tri čovjeka, a dnevno im stigne 1.000 zahtjeva", navodi Perš.

Dnevnu rutu vozača, koje Perš naziva modernim nomadima, je teško zamisliti.

Gazde, među kojima je pred domaćih i veliki broj Bosanaca i Hercegovaca, Crnogoraca i Srbijanaca koji su svoje poslove preselili u Sloveniju radi većih pogodnosti, su poprilično inovativne i u načinima za davanje otkaza onima koji im više ne odgovaraju.

"Znam za 80 firmi kod kojih vozači potpisuju blanko papire po dolasku. Čim im nešto zasmetaju, ide otkaz, a tvoj potpis je tu i nema šta, ti si za sud pristao na otkaz. Ili ti kaže idi kući, zvaću te kad bude posla i onda ti samo jedan dan dođe papir kako si dobio otkaz jer nisi došao pet dana na posao u komadu, a nisi imao opravdan razlog", navodi Perš.

Na tim famoznim blanko papirima se, kaže Perš, znala naći i navodna pozajmica gazde radnicima.

RADNIK NEMA DOKAZA DA NIJE DOBIO PLATU, A OVAJ NJEGOVIM PARAMA PLATIO GORIVO I PUTARINU

"Tu su bile cifre od osam do četrnaest hiljada evra koje je navodno gazda pozajmio radniku, a čovjek ni ne zna o čemu se radi", priča Perš i ističe da je zbog svega navedenog 40 odsto vozača fizički i psihički uništeno.

Ni radno vrijeme vozača nije ostalo nediruto, a tahometar se "stima", tvrdi Perš, pa tako umjesto maksimalnih devet sati aktivne vožnje, ista se produži i po 15.

"Od magneta koji blokira rad od toga da gazda od kuće gasi tahometar pomoću GPS-a, tako možeš voziti dok ne crkne ili kamion ili vozač. Svi vozači u Sloveniji su samo brojka, ne ime i prezime", kaže Perš, koji kaže da mu je cilj da ovom pričom upozori sve koji planiraju tražiti posao u Sloveniji da dobro otvore oči i raspitaju se o svim uslovima detaljno.